

Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? - asukaskyselyn raportti

Porin kaupunki

CIRCWASTE – KOHTI KIERTOTALOUTTA -OSAHANKE C.11.6

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

Sisällysluettelo

Porin kiertotalouden tiekartta	2
Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? -asukaskysely.....	3
Asukaskyselyn vastaukset	4
Monivalintojen vastaukset.....	4
Avoimet vastaukset	7
Johtopäätökset.....	10
Lähteet	11
Liitteet.....	12
Liite 1: Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? -kyselylomake.....	12
Liite 2: Porin kaupungin kiertotalouden tiekartan esite	17

CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta – Osahanke C.11.6 Porin kiertotalouden tiekartta

Raportin tuottaja: Elinvoima- ja ympäristötoimiala, Suunnittelu- ja kehittämisyksikkö, Joona Silvola

Julkaistu: Maaliskuu 2023

Porin kiertotalouden tiekartta

Porissa toteutetaan vuosina 2021–2023 valtakunnallisen CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta -hankkeen osahankkeen C.11 kolmatta jaksoa, jonka aikana luodaan Porin kiertotalouden tiekartta. Tiekartan tarkoituksena on jatkossa ohjata kaupungin kiertotaloustyötä ja edesauttaa kaupunkia sen ekologisten tavoitteiden ja sitoumusten saavuttamisessa.

Kiertotalous (*circular economy*) on käsitteenä vakiinnuttanut paikkansa vaihtoehtona perinteisen lineaarisen talouden mallille, joka perustuu ajatukselle luonnonvarojen jalostamisesta ja käytön jälkeisestä hävittämisestä (Sillanpää & Ncibi 2019). Vaikka monet kiertotalouden osa-alueet ovat olleet osa yhteiskuntaa jo pitkään, on kiertotalouden käsite itsessään verrattain uusi. Käsitteen laaja-alaisuuden takia sen määritelmä saattaa vaihdella, riippuen siitä, kuka sen milloinkin määrittelee.

Yleisesti kiertotalous voidaan nähdä uutena tuotannon ja kulutuksen mallina, joka pyrkii pidentämään tuotteiden käyttöikää sekä vähentämään jätettä (Euroopan parlamentti 2015). Tuotteiden elinkaarta pidennetään esimerkiksi kunnostamisella, uudelleenkäytöllä, vuokraamisella sekä lainaamisella. Elinkaaren päässä tuotteen materiaalit hyödynnetään mahdollisimman pitkälle ja ne tuottavat jälleen lisäarvoa. Samalla myös syntyvän jätteen määrä vähenee. Kiertotalous on tärkeässä osassa myös Porin kaupungin strategiassa. Strategian vision mukaan Pori on kiertotalouteen sitoutunut kestävä kasvun kaupunki, joka esimerkiksi *”näyttää suuntaa teollisuuden uudistumisessa ja oivalluksissa. Valikoima on laaja: kiertotalous, vihreä kasvu, teknologiametallit”* (Porin kaupunki 2022a: 4).

CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta on konkreettisin toimenpitein kiertotalouden edistämiseen tähtäävä hanke, jota rahoitetaan Euroopan Unionin LIFE-ohjelmasta (Porin kaupunki s.a.). Porin kaupunki ja osatoteuttaja elinkeinoyhtiö Prizztech Oy ovat toteuttaneet CIRCWASTE-osahankkeitaan vuosina 2017–2021. Porin kaupungin kolmesta osahankkeesta kaksi, A.1. ja C.3., liittyivät resurssitehokkaaseen rakentamiseen ja yksi, C.11 eli *”Luuppi”*, koostui erilaisista esimerkiksi asiantuntijuuteen, kestäviin hankintoihin, ympäristökasvatukseen ja kuntalaistoimintaan liittyvistä kokonaisuuksista. Prizztech Oy:n osahankkeet A.2 ja C.4 liittyivät Peittoon kierrätyspuiston kehittämiseen.

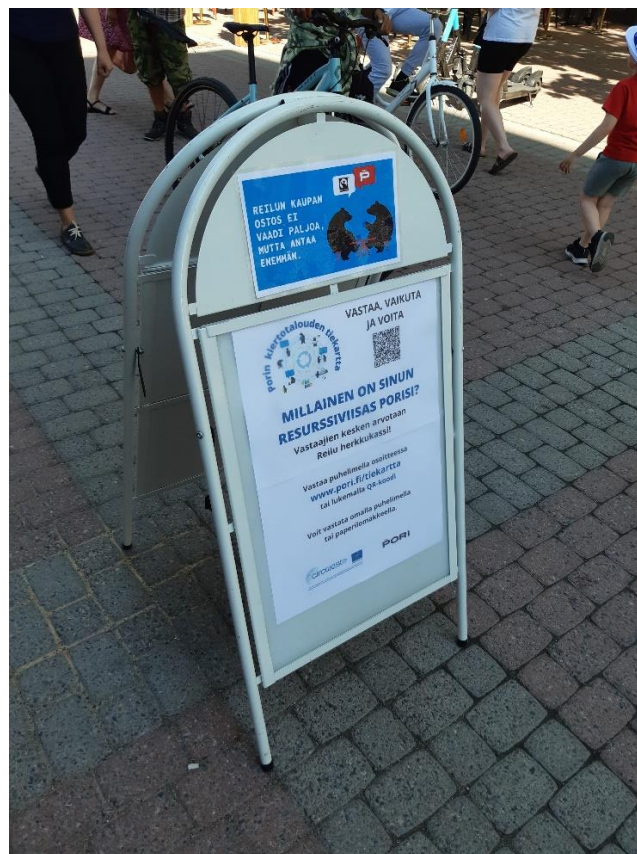
Vuosina 2021–2023 toteutettava C.11. osahankkeen kolmas jakso tunnetaan myös nimellä Porin kiertotalouden tiekarttatyö (Porin kaupunki 2021). Tiekarttatyötä ohjaa sille asetettu työryhmä ja sitä valmistellaan työpajoissa, joihin osallistetaan erityisesti kaupungin henkilöstöä, mutta myös muita sidosryhmiä sekä teemakohtaisesti asiantuntijoita. Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? -asukaskyselyn avulla saadaan myös kuntalaisten ääni kuuluviin.

Porin kiertotalouden tiekartan tarkoituksena on koota yhteen kaupungin vastuullisuuteen, kiertotalouteen ja vähähiilisyyteen liittyvät sitoumukset sekä tulevaisuudessa ohjata kaupunkiorganisaatiota edistämään näitä sitoumuksia sekä koota viiden muun CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta -osahankkeen tulokset yhteen.

Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? -asukaskysely

Porin kaupungin strategia 2030:ssa (Porin kaupunki 2022a) avoimuus on määritetty yhdeksi porilaisista arvoista. Avoimuutta on luonnehdittu siten, että *”luottamus päätöksentekoon ja sen valmisteluun syntyy vuoropuhelulla. Kaupunkilaiset keskustelevat ja osallistuvat. Me koemme rakentavamme porilaisten tulevaisuutta yhdessä”* (Porin kaupunki 2022a: 3). Strategian mukaisesti porilaisia haluttiin osallistaa myös kiertotalouden tiekarttatyöhön.

Porin asukkaita osallistettiin tiekarttatyöhön asukaskyselyn avulla. Osallistamisen lisäksi asukaskyselyn tarkoitus oli viestiä tiekarttatyöstä, kiertotaloudesta ja resurssiviisaasta arjesta. ”Millainen on sinun resurssiviisas Porisi?” -asukaskysely toteutettiin sekä paperisena kyselynä että Microsoft Forms -alustalla toteutettuna sähköisenä kyselynä ja se julkaistiin SuomiAreenan yhteydessä kansalaistorilla heinäkuussa 2022 (Porin kaupunki 2022b). SuomiAreenan yhteyteen tuotettiin infomateriaalia (Liite 2). Tapahtumassa kerrottiin tiekarttatyöstä yleisesti sekä kuntalaisille että matkailijoille. Yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvottiin myös Reilun kaupan tuotepalkintoja. Kyselyn sähköinen versio oli auki 23.9.2022 saakka.

Kuva 1. Asukaskyselyyn kerättiin vastauksia SuomiAreenan Kansalaistorin yhteydessä 12.7.22.

Kysely alkoi infomateriaalissa toistuvalla lyhyellä taustoituksella ja termien selityksellä. Kyselyä suunnitellessa koettiin tärkeäksi avata esimerkiksi mitä tarkoitetaan tiekartalla ja kiertotaloudella sekä millaista voisi olla resurssiviisas arki. Alkutekstit oli mahdollista ohittaa ja siirtyä suoraan kysymyksiin. Kohdat 1–2 voidaan nähdä taustatietokysymyksinä ja 3–5 ensisijaisesti resurssiviisaudesta viestimiseen tarkoitettuina kysymyksinä, joiden on osaltaan tarkoitus osoittaa vastaajalle, kuinka laaja-alaisia käsitteitä resurssiviisaus ja kiertotalous ovat. Avoimet kysymykset, kohdat 6 ja erityisesti 7, voidaan puolestaan nähdä erityisesti osallistamiseen tarkoitettuina kysymyksinä. Etenkin avoimista vastauksista on mahdollista tehdä nostoja lopulliseen tiekarttaan.

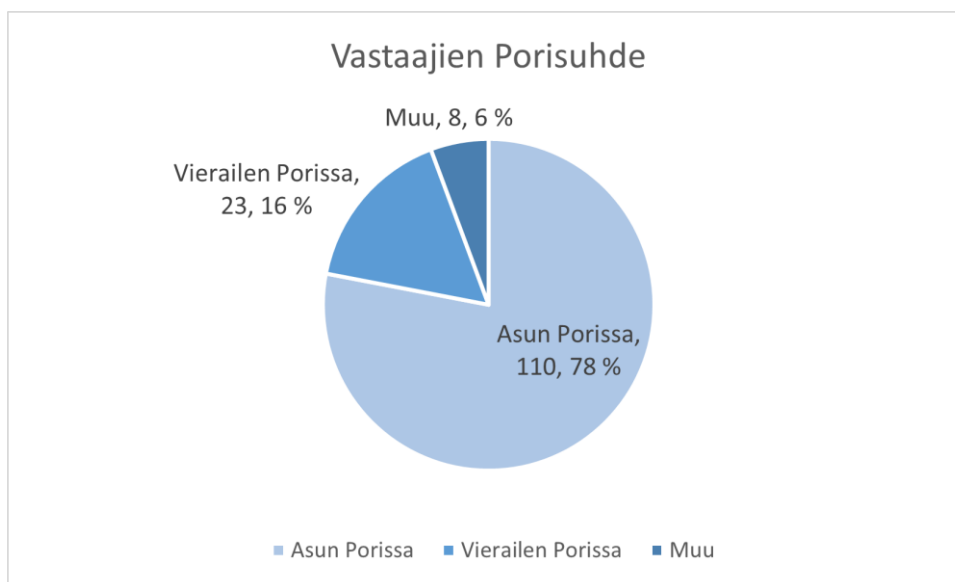
Asukaskyselyn vastaukset

Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 141 kappaletta. Kyselyn otos on otettava huomioon tuloksia tarkasteltaessa. Tulokset eivät kerro kattavasti porilaisten näkemyksistä kiertotalouteen ja resurssiviisauteen liittyen, mutta voivat antaa ideoita ja ajatuksia etenkin Porin kiertotalouden tiekarttatyön tueksi.

Monivalintojen vastaukset

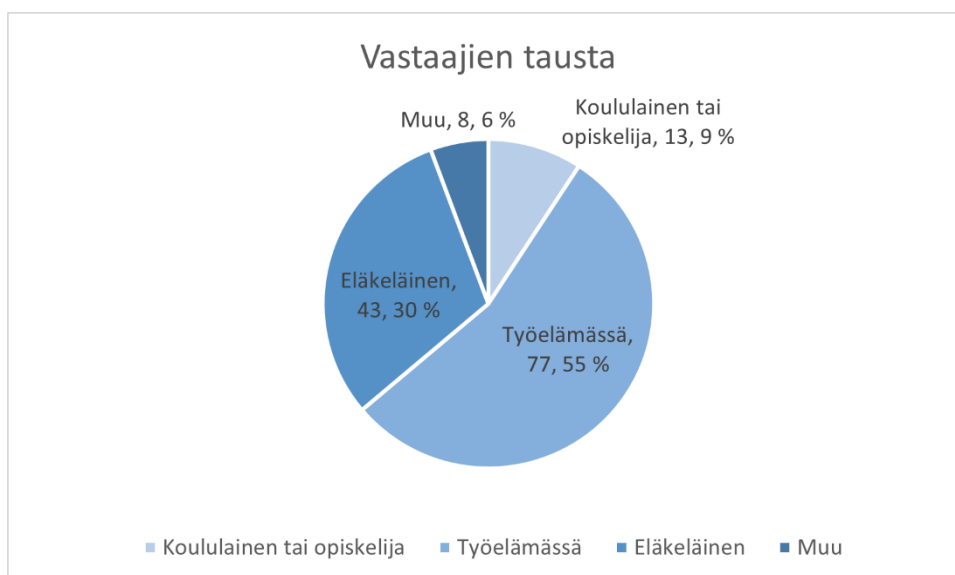
Asukaskysely koostui seitsemästä kohdasta, joista viisi oli monivalintakysymyksiä (Liite 1). Ensimmäisessä kohdassa kysyttiin vastaajan ”Porisuhdetta” eli asuinpaikkaa. 110 vastaajaa eli 78 % vastasi asuvansa Porissa (Taulukko 1). Muiden vastausten osuus oli näin 31 kappaletta eli noin 22 %.

Taulukko 1. Vastaajien Porisuhde. Kyselyn vaihtoehto ”Raumaattinen” (1 vastaus) on yhdistetty vaihtoehtoon ”Muu”.

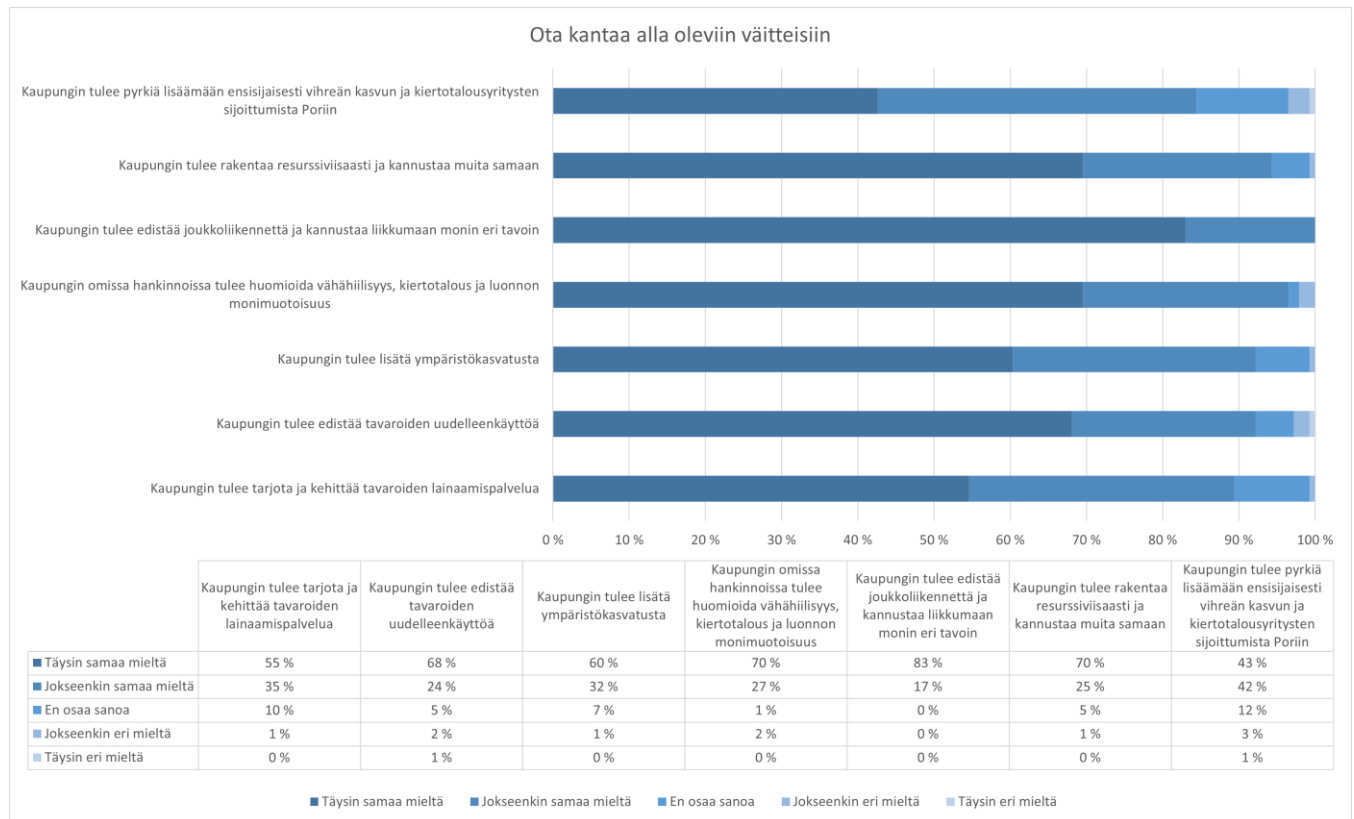
Toisessa kohdassa kysyttiin lisää vastaajan taustasta. Valmiina vastausvaihtoehtoina olivat ”Koululainen”, ”Opiskelija”, ”Työelämässä”, ”Eläkeläinen” ja ”Muu”. Työelämässä olevat muodostivat reilut 50 % kaikista vastaajista ja eläkeläiset noin kolmanneksen (Taulukko 2). Muut ryhmät muodostivat yhteensä noin 15 % vastaajista.

Taulukko 2. Vastaajien tausta. Kyselyn vaihtoehdot koululainen ja opiskelija on yhdistetty.

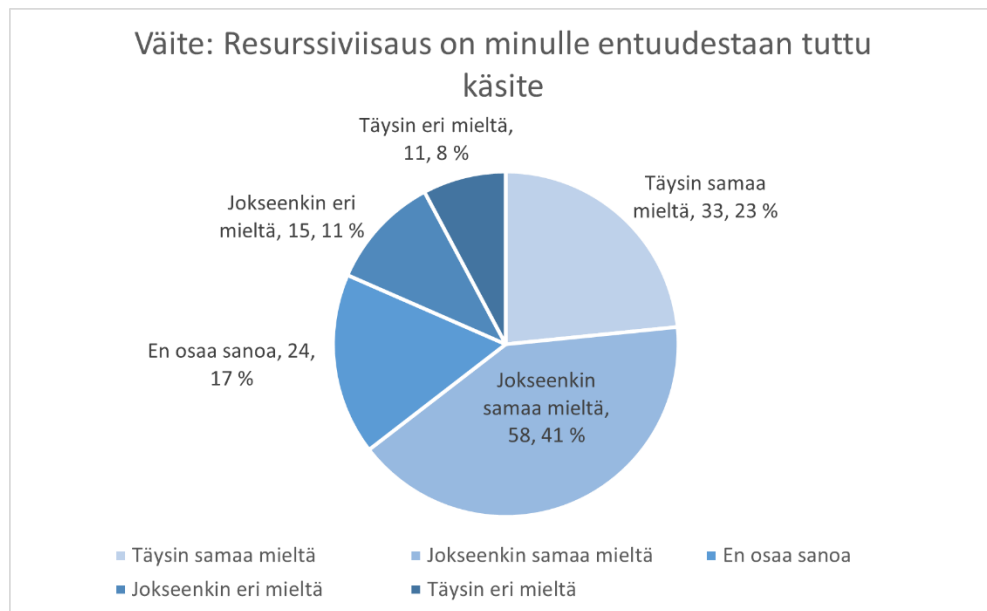
Kohdan 3 tarkoituksena oli havainnollistaa ja viestiä siitä, että resurssiviisautta voidaan toteuttaa monesta näkökulmasta. Kolmannessa kohdassa esitettiin erilaisia väitteitä, joihin vastaajan tuli vastata olevansa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä, täysin tai jokseenkin eri mieltä tai valita neutraali vastausvaihtoehto ”En osaa sanoa”. Yhtä väitettä lukuun ottamatta ”Täysin samaa mieltä” -vastaukset muodostivat yksinkertaisen enemmistön (Taulukko 3). Väittämässä, ”Kaupungin tulee pyrkiä lisäämään ensisijaisesti vihreän kasvun - ja kiertotalousyritysten sijoittumista Poriin”, täysin samaa mieltä oli vajaat 43 % vastaajista. On kuitenkin huomioitava, että jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli vajaat 42 % vastaajista.

Taulukko 3. Kohdan 3 väittämien tulokset.

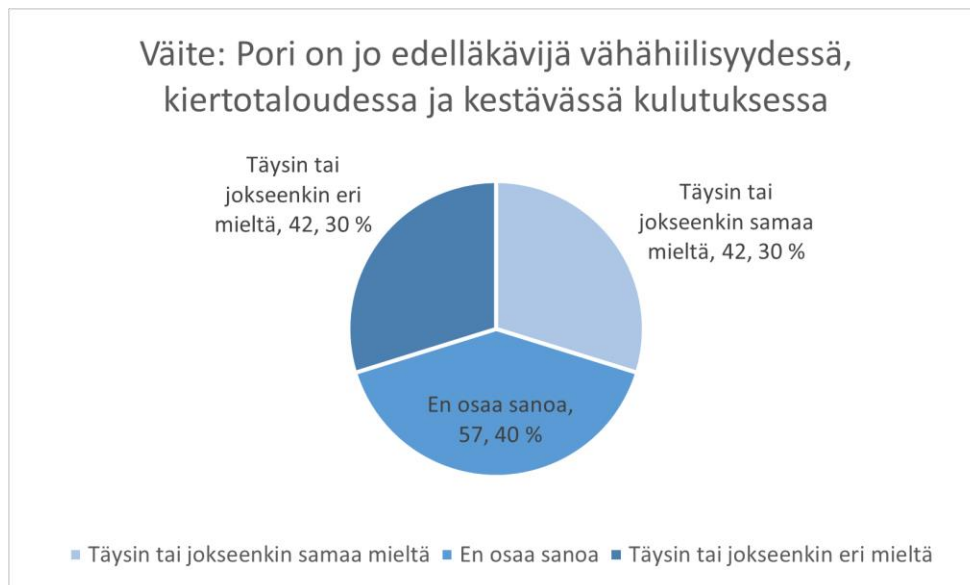
Myös kohdat 4 ja 5 olivat väitteitä, joihin vastaajan tuli ottaa kantaa samalla tavalla kuin kysymyksessä 3. Väittämät oli kuitenkin hajautettu omiksi kohdiksi. Kohdan 4 väittämä kuului ”Resurssiviisaus on minulle jo entuudestaan tuttu käsite”. Väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli 91 vastaajaa eli noin 65 % tai karkeasti kaksi kolmasosaa vastaajista (Taulukko 4). Näin ollen on pääteltävissä, ettei noin kolmasosa vastaajista tuntenut olevansa ainakaan täysin tuttu resurssiviisauden käsitteen kanssa.

Taulukko 4. Kohdan 4 väittämän vastaukset.

Viidennen kohdan väittämä kuului; *”Pori on jo edelläkävijä vähähiilisyydessä, kiertotaloudessa ja kestävässä kulutuksessa”*. Kohdan vastaukset poikkesivat muista väittämistä siinä, etteivät vaihtoehdot ”täysin samaa mieltä” ja ”jokseenkin samaa mieltä” muodostaneet yhdessä vastausten enemmistöä, vaan ainoastaan noin 30 % vastauksista (Taulukko 5). Väittämä oli myös ainoa, jossa suosituin vastausvaihtoehto oli ”en osaa sanoa”, jonka valitsi 57 vastaajaa, eli noin 40 % vastaajista.

Taulukko 5. Kohdan 5 väittämän vastaukset. Vaihtoehdot täysin ja jokseenkin samaa mieltä sekä täysin ja jokseenkin eri mieltä on yhdistetty.

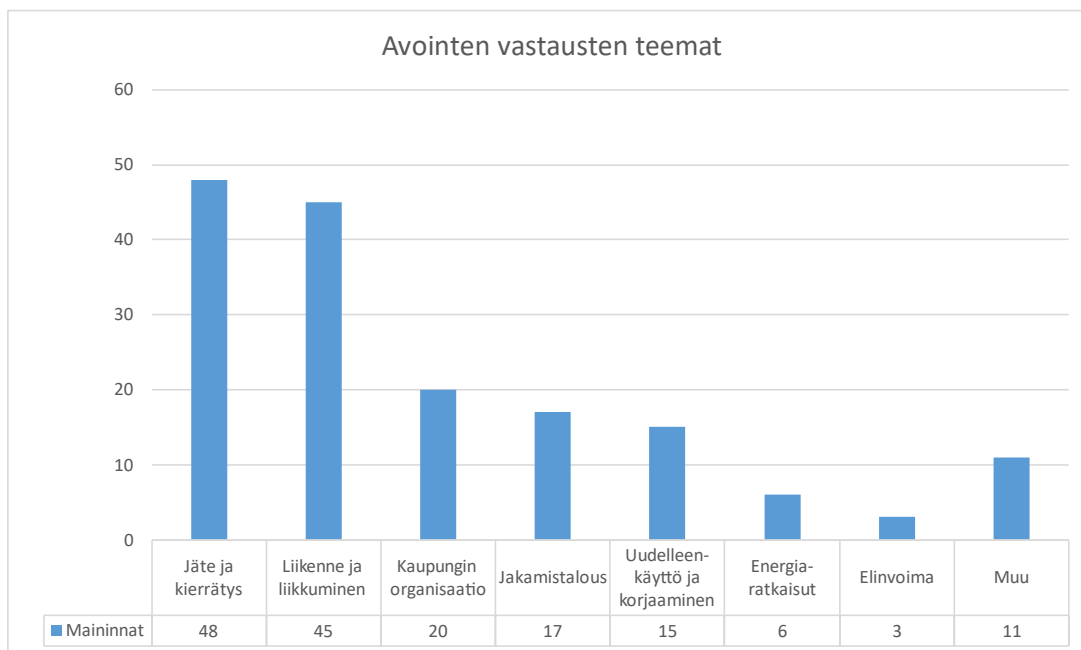

Avoimet vastaukset

Vastaajat pystyivät antamaan avoimia vastauksia kohdissa kuusi ja seitsemän. Ensisijaisesti kohta kuusi oli tarkoitettu kohdan viisi kommentointiin (*"Kerro halutessasi perusteluja edelliseen kysymykseen (5.) liittyen"*). Osa vastauksista oli kuitenkin sisällöltään sellaisia, että ne otettiin mukaan avointen vastausten analysointiin. Kohdan kuusi vastauksista kuitenkin karsittiin pois "sisällöltään tyhjiä" vastauksia, kuten *"en osaa sanoa"*, *"en tunne riittävästi"* sekä vastaavanlaiset kommentit. Kohdan 32 vastauksesta analyysiin otettiin lopulta 20 vastausta.

Kohdassa seitsemän vastaajaa pyydettiin visioimaan omanlaisensa resurssiviisas Pori sekä nimeämään asioita, joita tulisi ottaa huomioon kiertotalouden tiekarttatyössä. Vastauksia kohtaan saatiin 87, jolloin kohdan 6 vastauksen mukaan luettuna analysoitavana oli yhteensä 107 vastausta. Vastaukset luokiteltiin aihepiirinsä mukaan kahdeksaan eri teemaan. Osa vastauksista oli pitkiä ja ne saattoivat sisältyä moneen teemaan. Yksi vastus sai sisältyä yhteen teemaan kuitenkin vain kerran. Aineistosta tunnistettuja teemoja olivat jäte ja kierrätys, liikenne ja liikkuminen, kaupungin organisaatio ja sen toimintatavat, jakamistalous, uudelleenkäyttö ja korjaaminen, energiaratkaisut, elinvoima sekä muut -kategoria, joka sisälsi aihepiirit, joista oli vain yksittäisiä mainintoja ja jotka eivät sopineet edellä mainittuihin teemoihin.

Taulukko 6. Avoimista vastauksista tunnistetut teemat

Eniten mainintoja luokitteluteemoista sai jäte ja kierrätys, johon liittyviä kommentteja tulkittiin olevan 48 (Taulukko 6). Osa kommenteista oli hyvin yleisiä, joissa todettiin kierrätyksen toimivan hyvin tai huonosti tai kannustettiin muitakin ihmisiä kierrättämään. Erityisenä parannusehdotuksena korostui kierrätysmahdollisuuksien parantaminen kaikkialla Porin kaupungin alueella. Aihetta kommentoitiin esimerkiksi seuraavasti:

" (...) erityisesti kaupunkialueen ulkopuolella kierrättämisen edistämiseen tulisi kiinnittää huomiota ja parantaa mahdollisuuksia. Yleisesti ajatellen Porissakin on hyvin paljon erilaisia asuinalueita ja kyliä, kaikki ratkaisut eivät toimi kaikille (...)"

"Lajittelupisteitä toivoisin taajama-alueille paljon enemmän. Olen valmis maksamaan yhteiskäyttöisistä lajittelupisteistä osuuteni, mikäli pääsen siihen kävellen."

Toinen jäte ja kierrätys -teeman vastauksista esille noussut aihe oli ruokahävikki, jonka syntymisen ehkäisyyn vastaajat haluaisivat Porissa kiinnitettävän huomiota.

”Hävikkiruoan hyötykäyttäminen: Laitoksissa, jossa ruokaa jää yli, voisi antaa mahdollisuuden työntekijöille syödä tätä hävikkiruokaa joko ilmaiseksi tai nimellisellä summalla (...)”

” Kierotalouden näkökulmasta toivoisin tavaroiden loppuun käyttämistä ja ruokahävikin minimoimista ja ruuan jakamista niille, joilla siitä on puutetta. Kotitalouksille neuvontaa ruokahävikin pienentämiseksi (...) ”

Toiseksi eniten mainintoja saa joukkoliikenne ja liikkuminen -teema, jolla on 45 mainintaa. Huomattavassa osassa vastauksia toivotaan yleisesti parannuksia joukkoliikenteeseen. Tarkemmissa vastauksissa ongelmallisena koetaan etenkin paikallisbussien aikataulut sekä reitit, jotka on keskitetty kulkemaan Kauppatorin kautta. Muutama vastaaja toivoo myös ilmaisen joukkoliikenteen kokeilemistä.

”Julkista liikennettä täytyy kehittää entisestään (ilman henkilöautoa täytyy päästä muuallekin kuin kouluun ja keskustaan, koska palveluita ja harrastuksia löytyy ympäri kaupunkia myös koulu- ja työmatkaliikenneaikojen jälkeen/ulkopuolella) (...)”

”(...) Itse toivoisin myös linjoja eri kaupunginosien välille suoraan, nykyinen malli, jossa kaikki linjat kiertävät kauppatorin kautta, on todella aikaa vievää ja hankalaa (...)”

”(...) Joukkoliikennettä voisi kehittää, esim. iltä- ja viikonloppuvuoroja sekä pohtia ”kutsutaksi”-systeemin yhdistämistä olemassa oleviin linja-autovuoroihin haja-asutusalueella.”

Toinen vastauksissa vahvasti esille nouseva liikkumismuoto on pyöräily, johon toivotaan erilaisia parannuksia, mutta joka saa myös kiitosta. Esimerkiksi junaliikenne taasen saa vain yksittäisiä mainintoja.

”(...) Lisäksi pyöräilevänä toivoisin, että pyöräily mahdollistettaisiin entistä paremmin hyvien pyöräteiden ja pyöräparkkien kautta. Olisin esimerkiksi valmis maksamaan pienen summan, jos voisin pidempää (päivä tai enemmän) pyörän pysäköimistä varten laittaa pyörän lukittuun, suojattuun ja valvottuun tilaan.”

”Kevyenliikenteen väyliä on paljon ja hyvässä kunnossa, ja siitä kiitos. Toivon, että niitä myös ylläpidetään. (...)”

Jäte ja kierrätys sekä joukkoliikenne ja liikkuminen ovat selkeästi suosituimmat aiheet, sillä kolmanneksi suurimmalla ryhmällä, Kaupungin organisaatioon kohdistuvat kommentit, on 20 mainintaa, joka on 25 mainintaa vähemmän, kuin joukkoliikenteellä ja liikkumisella. Kaupungin organisaatioon kohdistuvat kommentit ovat pääasiassa parannusehdotuksia kaupunkiorganisaation toimintaan liittyen. Harva aiheista esiintyy useammassa kuin yhdessä kommentissa. Aiheista esille nousee lähinnä kiertotaloudesta viestiminen, joka on koettu vähäiseksi.

”Porin kaupunki ei ehkä ole omassa ulkoisessa mediassaan tarpeeksi tuonut esiin mitä se tekee kestävän kehityksen eteen.”

”(Kiertotalous)toimintaa ei avata esim. netissä, eli mitä tuloksia saavutettu, mitä säästöjä saavutettu, jne.”

Yli kymmenen mainintakertaa on myös jakamistaloudella (17) sekä uudelleenkäytöllä ja korjaamisella (15). Jakamistaloudella viitataan erilaisten hyödykkeiden jakamiseen, lainaamiseen ja vuokraamiseen. Uudelleenkäyttö ja korjaaminen puolestaan keskittyy tavaroiden käyttöiän pidentämiseen sekä eteenpäin antamiseen. Jakamistaloutta käsittelevissä kommentteissa esille nousee etenkin kirjasto, jonka lainauspalveluita pidetään hyvinä ja niitä toivotaan edelleen kehitettävän. Kommentteissa esitetään lainausmahdollisuuksien suurempaa monipuolistamista ja jopa kirjaston uudelleennimeämistä lainaamoksi.

”(...) Tavaroiden yhteiskäyttö ja lainaaminen ovat hyviä ideoita, ja mielestäni kirjastosta saa nyt jo kattavasti monia asioita lainaan. Korjauspalveluita ja mahdollisuuksia itse korjata tuotteita, vaikka ei omistaisi esim. ompelukoneita, voisi lisätä.”

”(...) Kirjaston kautta lainattavat työkalut voisi olla huippu juttu! Perus ruuvimeisseleitä, porakone ja ruuvinväännin.... Samaan tapaan kuin nyt liikuntavälineitä on. (...)”

Uusiokäyttöä ja korjaamista käsittelevissä kommentteissa nousee esille etenkin tarve opettaa ja kouluttaa ihmisille omien tavaroidensa korjaamis- ja huoltotaitoja. Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että moni vastaaja tuntee ainakin omat korjaustaitonsa vajavaisiksi. Muutamia mainintoja saa myös kaupungille ylimääräisen tavaran jakaminen eteenpäin esimerkiksi kaupunkiin muuttaville korkeakouluopiskelijoille.

”(...) Korjaustaitoja voisi opettaa, vaikka kansalaisopistoissa ja kolmannen sektorin toimijatkin voisivat tarjota palveluita tähän liittyen (...)”

”(...) Esimerkiksi erilaisia pajoja, joihin voisi tulla oman korjattavan tarpeensa kanssa ja sieltä saisi opastusta ja ohjeistusta.”

Edellä mainittujen aiheiden lisäksi vastauksissa esiintyy pienemmissä määrin myös muita aiheita ja parannusehdotuksia, jotka liittyvät esimerkiksi erilaisiin energiaratkaisuihin, yleisesti Porin ja Satakunnan elinvoimaisuuteen sekä alueen luontoarvoihin.

Johtopäätökset

Asukaskyselyn vastaajamäärään oltiin tyytyväisiä ja etenkin avoimia vastauksia saatiin paljon. Tuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin otettava huomioon vastaajien määrä sekä keskittyminen työelämässä oleviin ja eläkeläisiin, jotka muodostavat 85 % vastaajista (Taulukko 2). Näin ollen lasten, nuorten ja opiskelijoiden näkemykset ovat mahdollisesti aliedustettuina vastauksissa. Kohdan 3 väittämässä vastaajat ovat pitkälti samaa mieltä väittämien kanssa (Taulukko 3). Tämä voi johtua kysymyksenasettelusta tai kertoa siitä, että kysely on motivoinut vastaamaan etenkin sellaisia ihmisiä, jotka kokevat resurssiviisauden teemat tärkeiksi. Täysin ja jokseenkin samaa mieltä olevien vastaajien yhteenlaskettu osuus on kaikissa väittämässä välillä 85–100 %.

Vaikka erot ovat pieniä, vähiten samaa mieltä olevien osuusmäärä saatiin väittämässä, jonka mukaan Porin kaupungin tulisi edistää ensisijaisesti vihreän kasvun yritysten sijoittumista Poriin. Kyse voi olla esimerkiksi vihreän kasvun käsitteen tuntemattomuudesta tai siitä, että yritysten sijoittumista Poriin yleisesti pidetään tärkeämpänä, kuin että yritykset ovat juuri vihreän kasvun yrityksiä. Samalla tavoin, on syytä huomioida, että 100 % vastaajista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa, jonka mukaan Porissa tulisi edistää joukkoliikennettä ja liikkumista eri tavoin. Toiveet joukkoliikenteen ja liikkumisen kehittämisestä korostuvat myöhemmin myös avoimissa vastauksissa.

Huomiota kannattaa kiinnittää myös kohdan viisi väittämän, *”Pori on jo edelläkävijä vähähiilisydessä, kiertotaloudessa ja kestävässä kulutuksessa”*, tuloksiin (Taulukko 5). Tulokset jakautuivat siten, että eri mieltä väittämän kanssa oli noin 30 % vastaajista ja 40 % valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Vastaukset ovat ristiriidassa paitsi kaupungin omien tavoitteiden kanssa, myös sen näkemyksen kanssa, että Pori on etenkin teollisen kiertotalouden edelläkävijä. Vastaukset kertovat omaa kieltään siitä, että kaupunkiorganisaation tulee kehittää vastuullisuusviestintäänsä sekä kiinnittää huomiota resurssiviisauden, kiertotalouden ja kestäväen kehityksen teemoista viestimiseen kaupungin sisäisesti ja ulkoisesti.

Avoimista vastauksista voidaan tiivistetysti todeta, että jäte ja kierrätys sekä joukkoliikenne ja liikkuminen olivat selkeästi suosituimmat avointen vastausten teemat (Taulukko 6). Tämä saattaa johtua siitä, että jätteen synty sekä liikkuminen jossain muodossa ovat osa monen ihmisen päivittäistä elämää. Lisäksi etenkin jätteiden kierrättäminen on monelle päivittäinen ja hyvin konkreettinen tapa osallistua kiertotalouteen. Kierrättämisen ja liikkumisen ollessa jokapäiväisiä ilmiöitä, on luonnollista, että avoimissa vastauksissa näihin halutaan myös parannuksia. Vastausten perusteella kierrättämisen tulisi olla kaikille mahdollisimman helppoa, asuinpaikasta huolimatta. Jätteiden kierrättäminen tai joukkoliikenteen käyttö auton sijasta saatetaan myös kokea helppoina keinoina tehdä oma osuutensa kiertotalouden ja resurssiviisauden edistämiseksi. On kuitenkin huomioitava, että aiemmat kysymykset ovat saattaneet ohjata etenkin avointen kysymysten vastauksia, joissa esimerkiksi sähköautoilu tai junaliikenne eivät juuri näkyneet. Avoimissa vastauksissa toivotaan myös uusia kirjastosta saatavia lainauspalveluja, kiertotalouden vaatimien korjaustaitojen kouluttamista asukkaille sekä kaupungin kiertotaloustoiminnasta kertovaa viestintää.

Asukaskyselyn avulla on pystytty osallistamaan porilaisia kiertotalouden tiekarttatyöhön sekä viestimään laajoista resurssiviisauden ja kiertotalouden käsitteistä. Vastausten perusteella resurssiviisaus käsitteenä on kohtalaisen hyvin tunnettu, mutta kysely osaltaan osoittaa tarvetta viestiä enemmän Porin kaupungin kiertotaloustyöstä. Avoimissa vastauksissa korostuvat etenkin jätteeseen ja kierrättämiseen sekä joukkoliikenteeseen ja liikkumiseen liittyvät kommentit. Parannuksia halutaan etenkin kierrätysmahdollisuuksiin, hävikkiruuan käyttöön sekä yleisesti joukkoliikenteeseen. Edellä mainitut teemat ovat potentiaalisia lisäselvityksen kohteita, kuten myös nuorille suunnatun kiertotalouskyselyn teetä.

Lähteet

- Euroopan parlamentti (2015). Mitä kiertotalous on ja miksi sillä on merkitystä?. Luettu 12.1.2023.
<www.europarl.europa.eu/news/fi/headlines/economy/20151201STO05603/mita-kiertotalous-on-ja-miksi-silla-on-merkitysta>
- Porin kaupunki (s.a.). CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta. Luettu 16.1.2023. <www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/hankkeet-ja-verkostot/hankkeet/circwaste/>
- Porin kaupunki (2021). Porin kiertotalouden tiekartta (2021–2023). Luettu 16.1.2023. <www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/hankkeet-ja-verkostot/hankkeet/circwaste/porin-kiertotalouden-tiekartta-2021-2023/>
- Porin kaupunki (2022a). Sujuvan arjen ja kestävän kasvun kotikaupunki. Porin strategia 2030. Luettu 12.1.2023.
<cms.pori.fi/uploads/sites/2/2022/10/pori_2030_strategia_kv_11.4.2022.pdf>
- Porin kaupunki (2022b). Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? Luettu 12.1.2023.
<www.pori.fi/uutinen/yleinen/millainen-on-sinun-resurssiviisas-porisi-kuntalaisten-%c3%a4%c3%a4ni-kuuluviin-kyselyn-avulla/18/08/2022/>
- Sillanpää, M. & C. Ncibi (2019). *The Circular Economy. Case Studies about the Transition from the Linear Economy*. 1.p. 334 s. Academic Press, London.

Liitteet

Liite 1: Millainen on sinun resurssiviisas Pori? -kyselylomake

Millainen on sinun resurssiviisas Pori? Kerro meille!

Porissa tehdään vähähiilinen kiertotalouden tiekartta. Tiekartan tavoitteena on resurssiviisas Pori, joka on hiilineutraali, sitoutunut kiertotalouteen ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön uuden Pori 2030 -strategian mukaisesti. Strategian mukaan Pori on sujuvan arjen ja kestäväan kasvun kaupunki. Yksi poikkileikkaava painopiste on vastuullisuus, joka sisältää resurssiviisauden lisäksi hiilikädenjäljen kasvattamisen ja kestäväan kehityksen mukaisten hankintojen tekemisen.

SELAA ALASPÄIN JA ALOITA, tai lue lisätietoja:

- **Tiekartalla** tarkoitetaan suunnitelmaa tai etenemissuunnitelmaa.
- **Kiertotalous** on ajattelumalli, jossa käytetään olemassa olevia resursseja viisaasti ja materiaalit pysyvät kierrossa.
- **Resurssiviisaus** on kykyä käyttää erilaisia resursseja (luonnonvarat kuten vesi ja ilmakehä*, raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat ja aika) harkitusti ja hyvinvointia sekä kestäväa kehitystä edistävällä tavalla.
- **Arjen resurssiviisautta ovat esimerkiksi** jätteiden lajitteleminen kierrätykseen, erilaisten korjaustaitojen opettelu tai korjauspalveluiden käyttäminen, tavaroiden/vaatteiden tai kulkupelien yhteiskäyttö ja lainaaminen, joukkoliikenteen tai kimpakyytien käyttäminen, kävely ja pyöräily, harkitseva ja luontoarvot huomioiva kuluttaminen, energiaviisas asuminen sekä edistyneet ja toimivat palvelut.
- **Vähähiilinen ja hiilineutraali** -termit liittyvät **ilmastonmuutoksen** torjumiseen. Ilmakehä* on välttämätön luonnonvara ja ilmaisten palvelujen tuottaja. Sitä kuormittavat ja muuttavat mm. kasvihuonekaasut, kuten hiilidioksidipäästöt. Hiilineutraaliudella tarkoitetaan sitä, että tuotetaan vain sen verran hiilidioksidipäästöjä kuin niitä pystytään sitomaan. Päästöjä voidaan vähentää vain maailmanlaajuisella yhteistyöllä, paikallisin toimenpitein ja jokaisen yksilön valinnoilla. Ilmastonmuutoksen torjuminen tulee muuttamaan oleellisesti luonnonvarojemme käyttöä.
- **Hiilikädenjälki** korostaa myönteisiä päästövaikutuksia tulevaisuudessa, kun taas **hiilijalanjälki** keskittyy ihmisten aiheuttamiin kielteisiin vaikutuksiin nyt. Hiilikädenjäljellä kuvataan tuotteen, toiminnan, prosessin tai palvelun ilmastohyödyt eli päästövähennyspotentiaali käyttäjälle.
- Porin kiertotalouden tiekarttaa tehdään Circwaste - Kohti Kiertotaloutta -osahankkeessa C.11. Hanke saa rahoitusta EU:n Life -ohjelmasta. Lisätietoja nettisivuilta www.pori.fi/tiekartta.
- Tietosuojaseloste: https://www.pori.fi/sites/default/files/atoms/files/ymparisto-ja_kiertotalousaiheisten_projektien_ja_tapahtumien_tiedotuksen_yhteystietolista.pdf
- Lähteet: Porin kaupunki, Tieteen termipankki, Opetushallitus, Sitra.

* Pakollinen

1. Porisuhteesi *

- ☐ Asun Porissa
- ☐ En asu, mutta vierailen Porissa
- ☐ Raumaattinen
- ☐ Muu

2. Oletko *

- ☐ Koululainen (1.-9.-luokkalainen)
- ☐ Opiskelija (Lukio/ammattikoulu, yliopisto/ammattikorkeakoulu tai vastaava)
- ☐ Työelämässä
- ☐ Eläkeläinen
- ☐ Muu

3. Mitä mieltä olet alla olevista väitteistä? *

(Puhelimella oik. reunassa on pieni nuoli, josta aukeaa seuraava väite)

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaupungin tulee tarjota ja kehittää tavaroiden lainaamispalveluita.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin tulee edistää tavaroiden uudelleenkäyttöä (oman tavaran kierrätys seuraavalle omistajalle) ja korjaamista.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin tulee lisätä ympäristökasvatusta.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin omissa hankinnoissa tulee huomioida vähähiilisyys, kiertotalous ja luonnon monimuotoisuus.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin tulee edistää joukkoliikennettä ja kannustaa liikkumaan monin eri tavoin (kävely, pyöräily, kimppakyydit).	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin tulee rakentaa resurssiviisaasti ja kannustaa muita samaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin tulee pyrkiä lisäämään ensisijaisesti vihreän kasvun - ja kiertotalousyritysten sijoittumista Poriin.	☐	☐	☐	☐	☐

4. Väite: Resurssiviisaus on minulle jo entuudestaan tuttu käsite. *

- ☐ Täysin samaa mieltä
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☒ **En osaa sanoa**
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ Täysin eri mieltä

5. Väite: Pori **on jo** edelläkävijä vähähiilisydessä, kiertotaloudessa ja kestävässä kulutuksessa. *

- ☐ Täysin samaa mieltä
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☒ **En osaa sanoa**
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ Täysin eri mieltä

6.

Kerro halutessasi perusteluja edelliseen kysymykseen (5.) liittyen

Kirjoita vastaus

7. Millainen on sinun resurssiviisas Porisi? Mitä toivot otettavan huomioon kiertotalouden tiekarttaa tehdessä? San asia!

Arjen resurssiviisautta ovat esimerkiksi jätteiden lajitteleminen kierrätykseen, erilaisten korjaustaitojen opettelu tai korjauspalveluiden käyttäminen, tavaroiden/vaatteiden tai kulkupelien yhteiskäyttö ja lainaaminen, joukkoliikenteen tai kimpapakyytien käyttäminen, kävely ja pyöräily, harkitseva ja luontoarvot huomioiva kuluttaminen, energiaviisas asuminen sekä edistyneet ja toimivat palvelut.

Kirjoita vastaus

8. Pysy kartalla! Jos haluat tilata tiekartan uutiskirjeen, jätä sähköpostiosoitteesi

Kirjoita vastaus

9. Jos haluat osallistua arvontaan, jätä tähän yhteystietosi. Muuten selaa vielä alas ja lähetä lomake.

Etunimi Sukunimi

Kirjoita vastaus

10. Puhelinnumero

Kirjoita vastaus

Lähetä

Porin kaupungin kiertotalouden tiekartta

"tiekartta" = suunnitelma, etenemissuunnitelma

Porissa tehdään vähähiilinen kiertotalouden tiekartta.
Tiekartan tavoitteena on resurssiviisas Pori, joka on hiilineutraali,
sitoutunut kiertotalouteen ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

Toteutusaika: 1.10.2021-30.9.2023

Lisätietoja: www.pori.fi/tiekartta

Porin kaupungin kiertotalouden tiekartta

Porissa tehdään vähähiilinen kiertotalouden tiekartta. Tiekartan tavoitteena on resurssi-
viisas Pori, joka on hiilineutraali, sitoutunut
kiertotalouteen ja luonnonvarojen kestäväan
käyttöön uuden Pori 2030 -strategian
mukaisesti. Strategian mukaan Pori on
sujuvan arjen ja kestävä kasvun kaupunki.
Yksi poikkileikkaava painopiste on
vastuullisuus, joka sisältää resurssiviisauden
lisäksi hiilikädenjäljen kasvattamisen ja
kestävä kehityksen mukaisten hankintojen
tekemisen.

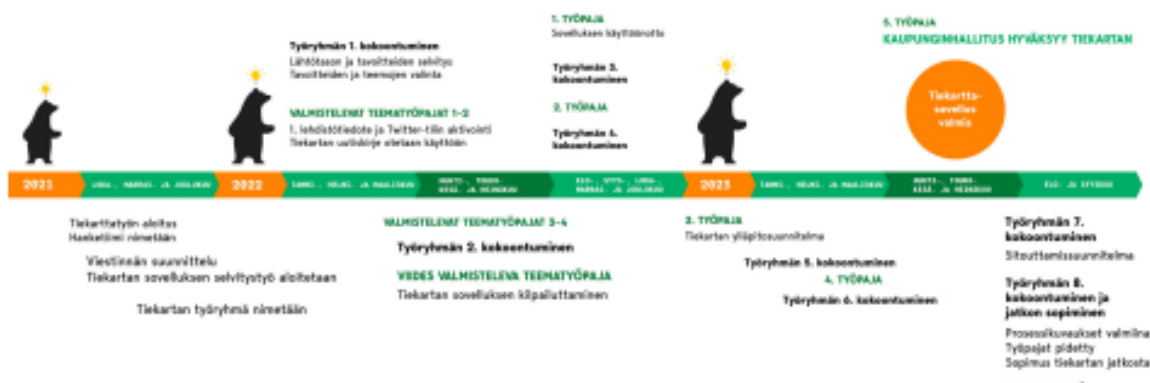
Arjen resurssiviisautta ovat esimerkiksi

- jätteiden lajitteleminen kierrätykseen,
- erilaisten korjaustaitojen opettelu tai
korjauspalveluiden käyttäminen,
- tavaroiden/vaatteiden tai kulkupelien
yhteiskäyttö ja lainaaminen,
- joukkoliikenteen tai kimpapakyytien
käyttäminen,
- kävely ja pyöräily,
- harkitseva ja luontoarvot huomioiva
kuluttaminen,
- energiatyöskäly asuminen sekä
- edistyneet ja toimivat palvelut.

- **Tiekartalla** tarkoitetaan suunnitelmaa tai
etenemissuunnitelmaa.
- **Kiertotalous** on ajattelumalli, jossa käytetään
olemassa olevia resursseja viisaasti ja materiaalit
pysyvät kiertossa.
- **Resurssiviisaus** on kykyä käyttää erilaisia
resursseja (luonnonvarat kuten vesi ja ilmakehä*,
raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat ja
aika) harkitusti ja hyvinvointia sekä kestävää
kehitystä edistävällä tavalla.
- **Vähähiilinen** ja **hiilineutraali** -termit liittyvät
ilmastonmuutoksen torjumiseen. Ilmakehä* on
välttämätön luonnonvara ja ilmaisten palvelujen
tuottaja. Sitä kuormittavat ja muuttavat mm.
kasvihuonekaasut, kuten hiilidioksidipäästöt.
Hiilineutraaliudella tarkoitetaan sitä, että tuotetaan
vain sen verran hiilidioksidipäästöjä kuin niitä
pystytään sitomaan. Päästöjä voidaan vähentää
vain maailmanlaajuisella yhteistyöllä, paikallisin
toimenpitein ja jokaisen yksilön valinnoilla.
Ilmastonmuutoksen torjuminen tulee muuttamaan
oleellisesti luonnonvarojemme käyttöä.
- **Hiilikädenjälki** korostaa myönteisiä
päästövaikutuksia tulevaisuudessa, kun taas
hiilijalanjälki keskittyy kielteisiin vaikutuksiin nyt.
Hiilikädenjäljellä kuvataan tuotteen, toiminnan,
prosessin tai palvelun ilmastohyödyt eli
päästövähennyspotentiaali käyttäjälle.

Vastaa "Millainen on resurssiviisas Pori?" -kyselyyn sivulla www.pori.fi/tiekartta 12.7.-23.9.2022.

Porin kiertotalouden tiekartan toteutusaika: 1.10.2021-30.9.2023

Lisätietoja:
www.pori.fi/tiekartta

Lähteet: Porin kaupunki, Tieteen tutkimuskeskus, Opetushallitus, Sitra